

Vecie un jaunie Līvāni

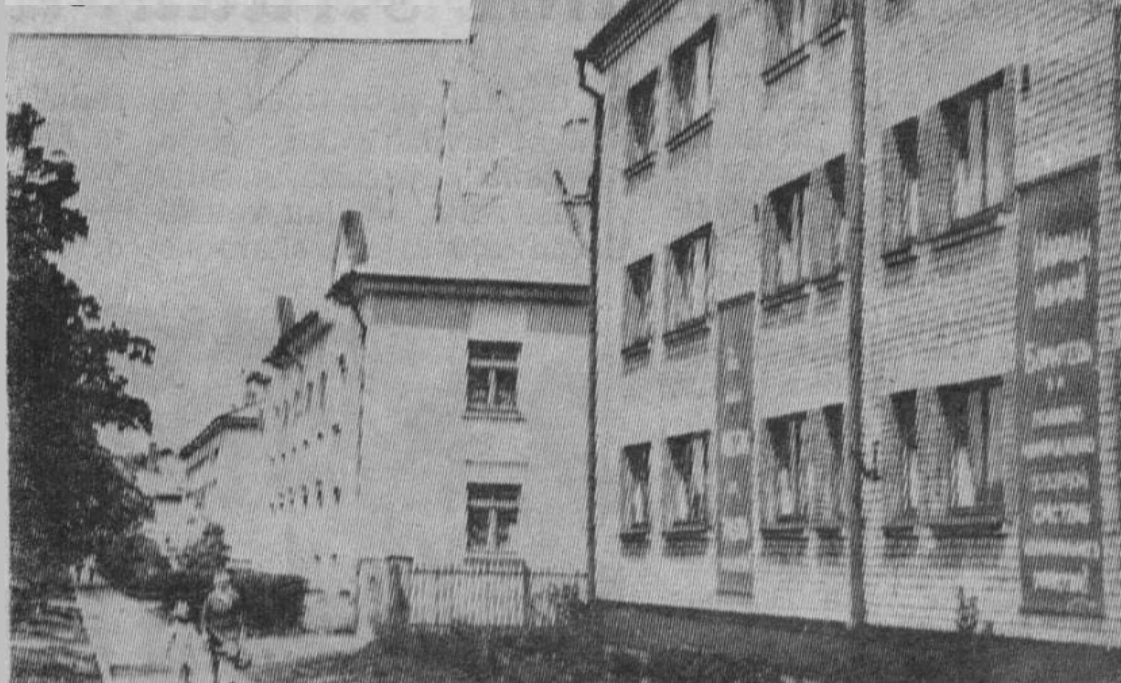
Līvāni — mūsu rajona otra pilsēta ir ar senu, revolucionāriem notikumiem bagātu vēsturi. Tajā spilgti iezīmējas Latgales darbaļaužu cīņa par labāku dzīvi, par padomju iekārto.

Atrastās senlietas un kapenes liecina, ka te jau 9. g. s. bijušas cilvēku apmetnes. Pirmās rakstiskās ziņas par pilsētu ir no 1533. gada. Miesta tiesības Līvāni ieguva 1824. gadā, pilsētas — 1926.

Vecos Līvānus labi atceras padzīvojušie cilvēki. Viena no tādām — Sofija Daģe. Viņas vīrs Pēteris buržuāziskās Latvijas laikā strādājis pilsētas valdē par kancelejas darbinieku, viņa pati 10 gadu vecumā sākusi strādāt vietējā stikla fabrikā.

Sofija Daģe iegrimst atmiņās par aizgājušiem gadiem: «Liels notikums mums bija Rīgas ielas bruģošana ar akmeņiem. Līdz tam tanī bija tādi dubļi un bedres, ka pat pāriet nevarēja. Vidusskolu nebija

Skats Rīgas ielā.

—tās atvēra tikai pēc Lielā Tēvijas kara. Elektrība bija tikai bagāto dzīvokļos. Mazas koka mājiņas, daudz sīku bodīšu, luterāņu, katoļu, pareizticīgo baznīcas, 5 ebreju lūgšanu nami, vairākas dzertuves — tādi kādreiz bija Līvāni. Pavasaru plūdus liela daļa pilsētas atradās zem ūdens, bet nekas netika darīts, lai tos novērstu.

Rosmi arī Līvānos atnesa 1940. gada notikumi: padomju varas nodibināšanās, Latvijas PSR iestāšanās brāļu saimē — PSR Savienībā. Sešklasīgās pamatskolas pārveidoja par septiņgadīgajām, noorganizēja pirmo bērnudārzu, uzplauka kultūras dzīve. Visu to pārtrauca vācu fašistisko okupantu iebrukums. Pilsētu stipri izpostīja.

1944. gadā jāsāk izpostītā atjaunošana. Ar pašreizējīgu darbu tiek aizdziedētas karā cirstās brūces. Uzsāk darbu atjaunotās rūpnīcas, uzņēmumi, dibinās jauni.

Šodien sociālistiskos Līvānus pazīst jau tālu pat aiz mūsu rajona robežām, bet pilsēta joprojām aug. 1944. gadā atvērtās, 1945. gadā rekonstruētās Līvānu stikla fabrikas produkcija pazīstama nevien Latvijā, bet arī Baltkrievijā, Igaunijā u. c. Rūpnieciskā ražošana, salīdzinot ar 1950. gadu, pieaugusi

gandrīz 10 reizes. Kūdras fabrikas speciālisti izstrādājuši paņēmieni izolācijas materiālu izgatavošanai no kūdras iekšējiem slāņiem bez presēšanas. Vajadzīgās mašīnas un ierīces rūpnīcas kolektīvs konstruējis un izgatavojis pats. Izolācijas kūdras segmentus izmanto centrālapkures, saldētavu, naftas rūpniecības, dzīvokļu celtniecības un citām vajadzībām. Tā ir vienīgā šāda veida rūpnīca Baltijas republikās un tās produkcija nonāk arī naftas rūpniecības pilsētās: Bakū, Maikopā, Grozņijā, arī Urālos, Minskā, Kijevā un citās Padomju Savienības pilsētās.

Plaši pazīstami Līvānu antibiotiķu rūpnīcas ražojumi, kas sekmē lopkopības attīstību nevien mūsu, bet arī citos republikas rajonos. 16 ha lielā teritorijā uzsākti priekšdarbi bioķīmisko preparātu rūpnīcas celtniecībai, kas būs vienīgā šāda veida rūpnīca PSRS.

Līdz nepazīšanai izmainījušies Līvāni: jaunas vairākstāvu ēkas, asfaltētas ielas un trotuāri, skvēri un parki ar zālājiem, dekoratīviem kokiem un krūmājiem, liepām, akācijām un Sibīrijas ceriņiem.

Pilsētā ir divas dienas un viena vakara vidusskola, kur mācās vairāk nekā 1200 jauniešu, kultūras nams, pilsētas bibliotēka ar 24390 grāmatām un 1043 lasītājiem, lasītava, bērnu bibliotēka ar 16520 grāmatām un 880 lasītājiem, kino-
teātris «Atpūta». Pēckara gados te uzceltas vairāk nekā 300 jaunas dzīvojamās mājas, universālveikals, maizes ceptuve, darbojas 2 ēdnīcas, 8 veikali, modes ateljē, slimnīca ar 105 vietām un daudzas citas iestādes un organizācijas. Pilsētā dzīvo 6970 iedzīvotāji. Līvāni aug, veidojas dienu dienā. Pēdējos gados vien pilsētas izaugsmē padarīts nesalīdzināmi vairāk nekā visā buržuāziskās Latvijas laikā. Tagad

Līvāni veidojas par vīnu no skais-tākajām mūsu Ezerzemes — Latgales pilsētām.

F. Lasis

Līvāni plūdos 1931. gada 1. maijā.

Tāda bija Rīgas iela 1928. gadā.